28 Μαΐου 2016

Ένα στα πέντε φυτά του πλανήτη απειλείται με εξαφάνιση

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Τα φυτά που ομορφαίνουν τον πλανήτη μας είναι περίπου 390.000 τα 369.400 εκ των

οποίων έχουν άνθη.

Όμως, το πρόβλημα είναι ότι τουλάχιστον ένα στα πέντε είδη φυτών αντιμετωπίζει κίνδυνο εξαφάνισης, σύμφωνα με την πρώτη ετήσια διεθνή έκθεση «Η κατάσταση των φυτών του κόσμου» που συνέταξαν επιστήμονες των Βασιλικών Βοτανικών Κήπων Κιού της Βρετανίας.

Πρόκειται για την πρώτη παγκόσμια «απογραφή» της χλωρίδας της Γης, η οποία εφεξής θα δημοσιεύεται κάθε χρόνο.

Προηγούμενες εκτιμήσεις υπολόγιζαν τα είδη χλωρίδας της Γης από 100.000 έως 600.000, με τις εκτιμήσεις για τα απειλούμενα είδη να κυμαίνονται από 10% ως 60% επί του συνόλου. Η απογραφή των φυτών είναι μια δύσκολη υπόθεση, καθώς η επισκόπηση των διαφόρων εγχειρημάτων έφερε στην επιφάνεια πολλές «διπλοεγγραφές», δηλαδή καταγραφή του ίδιου φυτού με διαφορετικά ονόματα.

Οι νέες εκτιμήσεις, που δεν περιλαμβάνουν τα διάφορα είδη φυκών και βρύων, θεωρούνται οι πιο αξιόπιστες μέχρι σήμερα, αν και οι επιστήμονες παραδέχονται ότι είναι δυνατό ένα φυτό που θεωρείται πια εξαφανισμένο, στην πραγματικότητα να έχει διασωθεί σε μικρούς αριθμούς κάπου στη Γη. Πρόκειται για τα επονομαζόμενα «φυτά-Λάζαρους», που αποδεικνύεται ότι ζουν μετά από χρόνια που θεωρούνται εξαφανισμένα.

—Η νέα μελέτη

Η έκθεση, για την οποία εργάσθηκαν 80 επιστήμονες, αναφέρει ότι γύρω στα 2.000 νέα είδη φυτών ανακαλύπτονται κάθε χρόνο κάπου στη Γη. Το 2015, ανάμεσα στα 2.034 νέα είδη που ανακαλύφθηκαν, ήταν ένα βραζιλιάνικο τεράστιο εντομοφάγο φυτό ύψους ενάμισι μέτρου (το Drosera magnifica, που αρχικά εντοπίσθηκε μέσω φωτογραφίας στο Facebook!), καθώς και ένα γιγάντιο δέντρο ύψους 45 μέτρων και βάρους 100 τόνων, το Gilbertiodendron maximum, κρυμμένο σε ένα δυτικοαφρικανικό δάσος. Ανακαλύφθηκαν επίσης 90 νέα είδη μπιγκόνιας.

Από τα 390.000 είδη φυτών, περίπου τα 31.000 χρησιμοποιούνται από τους ανθρώπους για τροφή (το 18%), για φάρμακα (το 57%), αλλά επίσης για δηλητήρια, ναρκωτικά κ.α. Η πιθανή εξαφάνιση πολλών από αυτά αποτελεί απειλή για τη διατροφική ασφάλεια και την επάρκεια σε φάρμακα.

Από την άλλη πλευρά, περίπου 5.000 χωροκατακτητικά είδη φυτών έχουν «εισβάλει» σε ξένες χώρες και ηπείρους, προκαλώντας ζημιές δισεκατομμυρίων Ευρώ κάθε χρόνο, οι οποίες ανέρχονται στο 5% της παγκόσμιας οικονομίας.

«Τα φυτά είναι απολύτως αναγκαία για την ανθρωπότητα. Μας παρέχουν τα πάντα -τροφή, καύσιμα, φάρμακα, ξυλεία- και είναι απίστευτα σημαντικά για τη ρύθμιση του κλίματος. Χωρίς τα φυτά, δεν θα ήμασταν εδώ. Θα βρεθούμε αντιμέτωποι με καταστροφικές εξελίξεις εάν δεν επανεξετάσουμε τις προτεραιότητές μας», δήλωσε η επικεφαλής της έκθεσης, καθηγήτρια Κάθι Γουίλις, επιστημονική διευθύντρια των Κήπων Κιου.

—Οι απειλές

Οι κυριότερες απειλές για τα φυτά είναι η καταστροφή τους από τις γεωργικές καλλιέργειες και την κτηνοτροφία (31%), η αποψίλωση των δασών για ξυλεία (21%) και οι κάθε είδους κατασκευές κτηρίων και υποδομών (13%). Η κλιματική αλλαγή παίζει μικρότερο ρόλο προς το παρόν (4%), αλλά η επίδρασή της στα φυτά θα αυξηθεί στο μέλλον και αναμένεται να γίνει αισθητή σε περίπου 30 χρόνια. Τα παράκτια μαγκρόβια δέντρα είναι αυτά που απειλούνται περισσότερο από όλα (έχουν συρρικνωθεί κατά 25% την τελευταία δεκαετία) και ακολουθούν τα τροπικά και υποτροπικά δάση.

Οι επιστήμονες επεσήμαναν ότι στη Γη υπάρχουν ακόμη πολλές χιλιάδες άγνωστα είδη φυτών, ιδίως στην Αφρική, στη Νότια Αμερική, στην Αυστραλία και στην Κίνα. «Υπάρχουν τεράστιες περιοχές του κόσμου, όπου δεν ξέρουμε καθόλου τι φύεται σε αυτές. Είναι ενθαρρυντικό ότι βρίσκουμε συνεχώς νέα είδη φυτών και δέντρων. Ενδεικτικά, πέντε νέα είδη κρεμμυδιών ανακαλύφθηκαν μόνο πέρυσι», δήλωσε η Γουίλις.

Καθώς πολλά δημοφιλή αγροτικά προϊόντα, όπως οι μπανάνες και οι μελιτζάνες, συρρικνώνονται ως προς τη γενετική τους ποικιλομορφία, μένοντας έτσι πιο απροστάτευτα απέναντι σε αρρώστιες, παράσιτα και κλιματική αλλαγή, το «κλειδί» για τη σωτηρία τους μπορεί να αναζητηθεί μελλοντικά σε αυτή την άγνωστη βιοποικιλότητα.

Η ανακάλυψη συγγενικών ειδών στην άγρια φύση μπορεί να ανανεώσει γενετικά τα απειλούμενα είδη με πιο ανθεκτικές ποικιλίες.

Πηγή:econews